

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี 3) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้นำท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ 7 อำเภอ ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 702 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) โดยเลือกจากบัญชีรายชื่อจนครบจำนวนตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำท้องถิ่น ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่าที (t - test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) แล้วทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.1 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 33.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาคืออายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 และมีอายุ 60 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือปวช. คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาระดับอนุปริญญา หรือปวส. คิดเป็นร้อยละ 29.5 และระดับประถมศึกษาชั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.4 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.3 รองลงมา

ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.3 และพนักงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.5 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.7

2. สรุปผลการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำท้องถิ่นใน จังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความเชื่อว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมาการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.11 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.61

3. สรุปผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นใน จังหวัดปทุมธานี ในระดับครอบครัว พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมในระดับครอบครัว มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้าน การลด ละ เลิก อบายมุข มีค่าเฉลี่ย 3.80 ด้านการออม มีค่าเฉลี่ย 3.76 ด้านบ้านเรือนน่าอยู่มีค่าเฉลี่ย 3.74 และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีค่าเฉลี่ย 3.39 ตามลำดับซึ่งผลการวิจัยในแต่ละประเด็นสรุปได้ดังนี้

3.1 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.39 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้จ่ายในภารกิจของครัวเรือน 3 ส่วน ออม 1 ส่วน มีค่าเฉลี่ย 3.62 และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อคือ มีการบันทึกและวิเคราะห์รายรับและรายจ่ายอย่างเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.30 และมีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในครัวเรือน มีค่าเฉลี่ย 3.26 ตามลำดับ

3.2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านบ้านเรือนน่าอยู่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.74 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน มีค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมาสามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตใจเอื้ออาทรและนึกถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 3.84 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของชาวบ้านให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านและชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.42 ตามลำดับ

3.3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการออม โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการสร้างวินัยในเรื่องของการใช้จ่ายภายในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.85 รองลงมามีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออมของครัวเรือนในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 3.84 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการเข้าร่วมกิจกรรม

การออมเงินต่างๆ เช่น เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนอื่นๆ และธนาคารต่างๆ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

3.4 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการลด ละ เลิก อบายมุข โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการลด ละ เลิกอบายมุข (เช่น การพนัน สุรา และบุหรี่) เพื่อความสุข ความอบอุ่นในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.82 และมีการสร้างความนึกคิดตามแนวทางของศาสนาเพื่อความ สุข ความอบอุ่นให้ครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ

4. สรุปผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในระดับชุมชน พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมในระดับชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.53 และด้านการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.45 และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยคือ ด้านชุมชนเรียนรู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) มีค่าเฉลี่ย 3.31 ด้านแผนชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.05 และด้านวิสาหกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.00 ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยในแต่ละประเด็นสรุปได้ดังนี้

4.1 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.53 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้เพิ่มความร่มรื่น เขียวขจี และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 3.55 รองลงมามีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 3.54 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมในการรักษาดูแลแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 3.50 ตามลำดับ

4.2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านชุมชนเรียนรู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดหันกลับช่วยเหลือผู้ปกครองในเวลาว่าง มีค่าเฉลี่ย 3.34 รองลงมามีส่วนในการพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.31 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมและส่งเสริมกิจกรรมโครงการต่างๆ ของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 3.28 ตามลำดับ

4.3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านแผนชุมชนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งและเศรษฐกิจชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.24 รองลงมามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดูแล ช่วยเหลือ เด็กผู้สูงอายุ คนพิการ และ

ผู้ด้อยโอกาสของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.07 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมของแผนชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.96 ตามลำดับ

4.4 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนที่ทำให้คนในชุมชนพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ย 3.13 รองลงมามีส่วนร่วมในการดูแลผลผลิต ซึ่งมาจากกระบวนการของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.02 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีส่วนในการริเริ่ม สร้างสรรค์ นวัตกรรมของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล มีค่าเฉลี่ย 2.90 ตามลำดับ

4.5 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้านการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรมโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีส่วนร่วมในการยกย่อง เชิดชู ผู้ที่ปฏิบัติ และดำเนินรอยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีค่าเฉลี่ย 3.47 และร่วมยกย่อง เชิดชู ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชุมชน และร่วมยกย่อง เชิดชู ผู้ที่ประพฤติดนเป็นบุคคลที่สังคมให้การยกย่อง และเอาเป็นเยี่ยงอย่างในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.45 ตามลำดับ

5. สรุปผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.47 และพบว่าเศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัว มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 ซึ่งมีการปฏิบัติมากกว่าเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27

6. สรุปผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในระดับครอบครัว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

6.1 ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับครอบครัวในภาพรวม และด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการลด ละ เลิก อบายมุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับครอบครัว ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการลด ละ เลิก อบายมุข มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ผู้นำท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับครอบครัวในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการลด ละ เลิก อบายมุข มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับครอบครัวในภาพรวม และด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านบ้านเรือนน่าอยู่ ด้านการออม และด้านการลด ละ เลิก อบายมุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.5 ผู้นำท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับครอบครัวในภาพรวม และด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านบ้านเรือนน่าอยู่ และการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. สรุปผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในระดับชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

7.1 ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2 ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชุมชนเรียนรู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) และด้านแผนชุมชน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.3 ผู้นำท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.4 ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนในภาพรวม และด้านชุมชนเรียนรู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) ด้านแผนชุมชน ด้านวิสาหกิจชุมชน และด้านการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.5 ผู้นำท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

8. สรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัวของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัว ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.526$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการลด ละ เลิก อบายมุข ($r=0.525$) ด้านบ้านเรือนน่าอยู่ ($r=0.501$) และด้านการออม ($r=0.462$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน ($r=0.215$) อยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ

9. สรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับชุมชนของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับชุมชน ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.450$) และเมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านแผนชุมชน ($r=0.636$) ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($r=0.565$) ด้านชุมชนเรียนรู้ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) ($r=0.443$) และด้านวิสาหกิจชุมชน ($r=0.323$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรม ($r=0.256$) อยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ

10. ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

10.1 ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

10.1.1 ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

10.1.2 ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริง ระดับชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

10.2 การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

10.2.1 การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัว และระดับชุมชนของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำท้องถิ่นใน จังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารและเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น เนื่องจากเป็นสื่ออีกด้านหนึ่งที่ผู้นำท้องถิ่นให้ความสนใจมากที่สุด เพราะได้รับฟังข้อมูลและเห็นภาพที่แท้จริงในการดำรงชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งยังทำให้มีความตื่นตัวในการสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในทุกๆ ด้าน ซึ่งทำให้ผู้นำท้องถิ่นมีความเชื่อว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดี สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันและทำให้เกิดจิตสำนึกในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันเพราะสามารถสร้างความมั่นคงและสร้างค่านิยมของตนเองได้ รวมทั้งจะช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระแสดัตถุนิยมของคนไทยไปในทางที่ดีขึ้นทำให้สังคมไทยดีขึ้นกว่าเดิม จากการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรม คำภีระแปง (2543) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ โดยภาพรวมของการรับรู้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก คือ ทราบเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง รับรู้ถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการนำมาใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ระดับค่อนข้างมาก และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ โดยภาพรวม อยู่ระดับค่อนข้างมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร เมธื่อนันต์กุล (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแนวปฏิบัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต:กรณีศึกษา เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอสว่างวีระบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่อยู่ในเขตอำเภอสว่างวีระบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 379 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแล้วและจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สินส่วนใหญ่ มีเงินฝากในสมุดบัญชี ออมทรัพย์ต่ำ และเคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของชุมชน ส่วนด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับน้อย คือ การรับรู้ในเนื้อหาสาระ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการนำมาใช้ประโยชน์ของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา กองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมผู้บริโภคในเขตจตุจักรและเขตบางเขน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์กับการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยส่วนบุคคลหลายด้านที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมผู้บริโภคต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังเช่นสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่ให้แก่ชาวบ้านในท้องถิ่นของตนที่รับผิดชอบ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงสามารถดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน ทำให้เกิดจิตสำนึกในการเลือกซื้อสินค้าและบริการแบบพอดีไม่ฟุ้งเฟ้อ และช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกระแสดัตถุนิยมของคนไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งมีอิสระในการประกอบอาชีพ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและสามารถพึ่งพาตนเองได้ และทำให้เศรษฐกิจมีการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายลงได้ จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร เมธื่อนันต์กุล (2549) ได้ศึกษาเรื่องการนำแนวปฏิบัติปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต:กรณีศึกษาเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่อยู่ในเขตอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 379 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสแล้วและจบการศึกษา ระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายและมีหนี้สินส่วนใหญ่ มีเงินฝากในสมุดบัญชีออมทรัพย์ต่ำ และเคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของชุมชน ส่วนด้านที่มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับน้อย คือ การรับรู้ในเนื้อหาสาระ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการนำมาใช้ประโยชน์ของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา กองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมผู้บริโภคในเขตจตุจักรและเขตบางเขน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์กับการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยส่วนบุคคลหลายด้านที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมผู้บริโภคต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังเช่น สมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สุปัญญา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมในระดับครอบครัว และระดับชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91และพบว่าเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีการนำมาปฏิบัติมากกว่าเศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัวมีค่าเฉลี่ย 3.86 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิกร วุฒิวิทย์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาสบชัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับครอบครัวคือ ปัจจัยด้านตนเองและครอบครัว โดยมีแรงจูงใจจากการศึกษาค้นคว้าเองมากที่สุดในระดับชุมชน ผู้นำมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ โดยมีแรงจูงใจที่ผู้นำหมู่บ้านได้ให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านเป็นแรงจูงใจสูงสุด ระดับของการจัดกิจกรรมในครอบครัว กิจกรรมบ้านเรือนน่าอยู่ เป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด ในระดับชุมชนกิจกรรมการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด

3. จากการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ระดับครอบครัว พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน มีการสร้างวินัย และวางแผนในเรื่องของการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัว โดยลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้มีเงินเก็บ

ออมของครัวเรือนในอนาคต โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้จ่ายในการกิจของครัวเรือน 3 ส่วน ออม 1 ส่วน รวมทั้งยังมีการสร้างจิตสำนึกตามแนวทางของศาสนาเกี่ยวกับการลด ละ เลิกอบายมุข (เช่น การพนัน สุรา และบุหรี) เพื่อความสุข ความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สุปัญญา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัวโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิกร วุฒิวิทย์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาสบชัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับครอบครัวคือ ปัจจัยด้านตนเองและครอบครัว โดยมีแรงจูงใจจากการศึกษาค้นคว้าเองมากที่สุด ในระดับชุมชน ผู้นำมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ โดยมีแรงจูงใจที่ผู้นำหมู่บ้านได้ให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านเป็นแรงจูงใจสูงสุด ระดับของการจัดกิจกรรมในครอบครัว กิจกรรมบ้านเรือนน้อยอยู่ เป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด ในระดับชุมชนกิจกรรมการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด

4. จากการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ในระดับชุมชน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในกำหนดกิจกรรมและดำเนินการตามแผนของชุมชน และร่วมประชุมเพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมจากแผนสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล และอาจจะไม่มีความรู้มากเท่าที่ควรในการริเริ่ม สร้างสรรค์ นวัตกรรมของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล รวมทั้งจัดการทุนของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร สุปัญญา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับชุมชนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิกร วุฒิวิทย์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทาสบชัย อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับครอบครัวคือ ปัจจัยด้านตนเองและครอบครัว โดยมีแรงจูงใจจากการศึกษาค้นคว้าเองมากที่สุด ในระดับชุมชน ผู้นำมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ โดยมีแรงจูงใจที่ผู้นำหมู่บ้านได้ให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านเป็นแรงจูงใจสูงสุด ระดับของการจัดกิจกรรมในครอบครัว กิจกรรมบ้านเรือนน้อยอยู่ เป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด ในระดับชุมชนกิจกรรมการยกย่อง เชิดชู คนดี มีคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่จัดมากที่สุด

5. ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นเพศหญิง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมากกว่าเพศชาย

ซึ่งอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และค้าขาย มีการนำไปปฏิบัติจริงสูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และผู้นำท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท รายได้ 10,001-20,000 บาท และรายได้ 20,001-30,000 บาท มีการนำไปปฏิบัติจริงต่ำกว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัว เป็นการเริ่มต้นจากการสร้างคนให้มีการเรียนรู้ต่างๆ ที่จำเป็น พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมจนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม จนกระทั่งเกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงคือ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงคือ ปัจจัยด้านเพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

6. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และค้าขาย มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงสูงกว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งชุมชนพอเพียงประกอบด้วย บุคคล/ครอบครัวต่างๆ ที่เฝ้าหาความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ มีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่สร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชน จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ จันทร์หล้า (2544) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของชุมชนในการจัดการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลฝายหลวง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ประชากรในชุมชนมีความเห็นว่าโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชุมชนได้ ชุมชนมีความเป็นอิสระในการจัดการ โครงการจากภาครัฐโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหรือภาครัฐได้นำนโยบายมาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโดยให้ชุมชนเป็นผู้คิด ผู้ทำเอง ผลสำเร็จของผลงานจึงเกิดจากชุมชน ส่วนปัจจัยส่วนของบุคคลทำให้เกิดความแตกต่างในความเป็นอิสระในการจัดการโครงการเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ อาชีพ รายได้ เพศ และระดับการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงคือ ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดราชบุรีในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านเพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

7. การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงระดับครอบครัว และระดับชุมชนของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการได้รับข้อมูลข่าวสารและเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงทำให้ผู้นำท้องถิ่นมีความเชื่อว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดี สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน และสร้างความมั่นคงและสร้างค่านิยมของตนเองได้ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงระดับครอบครัวเป็นการเริ่มต้นจากการสร้างคนให้มีการเรียนรู้ต่างๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรมจนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม จนกระทั่งเกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต รวมทั้งเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชนที่ไฝ่หาความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ มีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่สร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชน จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี ชินวินิจกุล (2549) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนพบว่า เริ่มจากการรวมตัวของผู้นำมีการริเริ่มก่อเกิดการผลักดันให้ไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้ภาวะผู้นำและกระบวนการกลุ่ม กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของชุมชนเป็นโอกาสให้คนได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันหรือเป็นการยกระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ผู้นำชุมชนใช้กระบวนการขับเคลื่อนที่นำไปสู่การสร้างชุมชนแบบองค์รวมที่มีความหลากหลายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีระบบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของคนทั้งในและนอกชุมชนในลักษณะเครือข่าย นโยบายของภาครัฐและแนวทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามกระแสหลักและกระแสการบริโภคนิยม ทำให้ชุมชนประสบปัญหาความเดือดร้อน ขาดความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ผู้นำชุมชนใช้กระบวนการสร้างปัญหาเป็นเครื่องมือการพัฒนา และให้โอกาสคนซึ่งจะต้องสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพของชุมชนด้วยการนำเอาวิทยาการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ทั้งนี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนขึ้นอยู่กับคน ความรู้ ทรัพยากร การฟื้นฟูความสัมพันธ์ในอดีตของคนในชุมชนให้กลับคืนมา สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองใช้องค์กรชุมชนและเครือข่ายเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา กองฤทธิ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมผู้บริโภคในเขตจตุจักรและเขตบางเขน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก และระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์กับการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยส่วนบุคคลหลายด้านที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมผู้บริโภคต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังเช่นสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้นี้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้นำท้องถิ่นยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมสนับสนุน เผยแพร่ และใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และสร้างองค์ความรู้ให้ประชาชนในพื้นที่มากกว่านี้ เพื่อสามารถนำมาใช้ในชีวิตจริง และให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถนำมาปรับแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้สามารถดำรงชีวิตให้รอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืน

1.2 ผู้นำท้องถิ่นมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในครัวเรือน พร้อมทั้งอธิบายถึงประโยชน์และความสำคัญของการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้กับผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้มีการบันทึกและวิเคราะห์รายรับและรายจ่ายอย่างเป็นประจำ และเกิดการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ผู้นำท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมของแผนชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆ ของโรงเรียนและของเด็ก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงแก้ไข กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพเสริมสร้างความเข้มแข็งและเศรษฐกิจชุมชน

1.4 เพื่อวางรากฐาน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระยะยาว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผน ปรับปรุงดำเนินการเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในพื้นที่ให้มาก เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเรียนรู้การใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงชีวิตอยู่อย่างมั่นคง สมดุล และยั่งยืน พร้อมทั้งรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของผู้นำท้องถิ่นในเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบวิเคราะห์และหาแนวทางในการวางแผน การกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับประชาชน

2.2 ควรศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลในลักษณะการสัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต